

BATMANIT PINOON

Batman-elokuvan sekä suuren suosion saavuttaneiden Frank Millerin Yön Ritarin ja Ensimmäisen vuoden vanavedessä on syntynyt erilaisten Batman-eri-koissarjakuvien laaja kirjo. Tapana oli alunperin kertoa Batmanin uran varhaisvuosista Legends of the Dark Knight -lehdessä, mutta sittemmin aihepiiri on tästäkin laajentunut - Batmanin seikkailuja on sijoitettu kokonaan eri vuosisadoille ja vaihto-otettu maailmihin; viimeisin innostus on ollut Batmanin asettaminen muita kuuluisuuksia vastaa.

Selkeimpänä aloituskohtana boomiin voidaan pitää Suomessakin *Batman*-lehdessä 8/91 julkaistua *Gotham by Gaslight*-sarjaa, joka USA:ssa julkaistiin albumina. Silinähan 1800-luvun lopun Gothamiin sijoitettu Batman joutuu taistoon itseään Viiltäjä-Jackia vastaan. Albumi osoitti hyvin, että Batmanin synkkä hahmo toimii myös vähemmän kehittyneessä, mutta ehkä siksi sitäkin synkemmässä, suurkaupungissa. Ja ilman tietokoneita ja huipponykyäikaista varustevyötään toimiva Batman on myös henkilöinä kiehtovampi, sillä selvittäessään rikoksia hän joutuu pitkälti tyytymään peikastaan ulkomuotonsa synnyttämään kauhuun ja Sherlock Holmesin tapaan älykkyyteen. *Brian Augustyn* (juoni), *Michael Mignolan* (piirros), *P. Craig Russelin* (tussaus) ja *David Hornungin* (värit) luoma *Gotham by Gaslight* oli tyylikkyudessaan kuitenkin vasta aikunäyttöä siltä, kuinka pitkälle Batmanin kanssa oikein voidaan mennä. Se antoi suunnan, jota on myöhemmin hyödynnetty *Eiseworlds*-albumisarjassa.

Sarjassa on tähän mennessä ilmestynyt kolme hyvinkin erilaista ja tyyllistä Batman-albumia, joita yhdistää lähinnä vain se, että

niissä ei kohta ole enää jätetty yhtäkään Batman-hahmon tuttua peruspiiraa musertamatta. Vielä ei onneksi kuitenkaan olla sorruttu itsetarkoitukselliseen kuvien kaateluun (lähellä on kyllä käyty), vaan käsikirjoittajien täysin vapaat kädet ovat johtaneet kiehtovan kutkuttavien tulkintoihin Batman-myytin laajoista mahdollisuuksista. Tällaiset tuoreet tavat esittää vanhaa ja vakiintunutta hahmoa tuovat Batmanille elinvoimaa, joka lähes kaikilta muilta vakilintunelilta supersankariluomuksilta puuttuu.

Eiseworlds-tarinoista selvimmin *Gotman by Gaslightin* jalanjäljissä kulkee samaisen käsikirjoittajan eli Brian Augustyn *Master of the Future*. Siinä viktoriaanisen ajan Batman saa vastaansa miehen, joka ennustaa nykyisen tulevaisuuden, mutta ei taindo tämän saasteisen ja koneiden täyttämän ajan käyvän toteen. Tarina on jälleen ihan mukava, ja *Eduardo Barretton* piirrostyylillä sekä *Steve Oliffin* värit kuvaavat hyvin tuota aikakautta (nyt kuitenkin selvästi valoisampana kuin Mignolan kaasunsavuisessa näkemyksessä), mutta muuten albumi ei sinällään tuo mitään

uutta tai järjestyttävää siimiamme eteen - sen tekivät albumit *Holy Terror* ja *Batman & Dracula*.

Holy Terror on sijoitettu vaihtoehdotseen nykyisyyteen, jossa Amerikkaa hallitsee vahva uskonnollinen kuri ja järjestyks. Tässä maailmassa Oliver Cromwell ei kuullutkaan malariaa vaan jatkoi maan johtamista vielä vuosikymmenen, Jim Gordon on inkvisiittori, amerikkalaiset ristiretkeläiset ovat allistaneet lähes koko Etelä-Amerikan hallintaansa, naisilla ei ole äänioikeutta, *Isaac Singerin* julkaisuja pidetään pornografiana ja Bruce Wayne on ryhtymässä papiksi! Muutenkaan *Holy Terrorissa* ei pidetä mitään pyhänä, sillä Batmanin vanhempien murhaajaksi paljastuikin valtion lähettämä tappaja ja mies itse luopuu niin Alfredista kuin talostaankin. Etsiessään vanhempiensa murhaajaa Batman törmää myös valtion salaiseen tutkimuslaitokseen, jossa tehdään julmia kokeita supervoimia omaaville mutanteille - jopa mies, josta olisi kuulunut tulla Teräsmies, roikkuu tapettuna näissä laitteissa. "I have no idea who the man is. But suddenly I feel an

Kubert: Batman versus Predator.

unfathomable sense of loss - of sorrow - of hope destroyed and discarded." Nähtyään maailman, kirkon ja todellisuuden aivan uusin silmin ei Bruce Wayne voi silti luopua uskostaan, mutta ei myöskään demonisemmasta puolestaan. *Alan Brennertin* kirjoittama *Holy Terror* on todella terävän kovaa kamaa, joka ei jätä hetkeksikään hetkauttamatta tai koskettamatta lukijaa. Valitettavasti vain *Norm Bryyfoglen* piirros on aika luotaantuntuvaan hionatonta sekä ahdeltua - kuvat olivat toisaankaan innosta odos lukemaan koko tarinaa.

Aivan toisen tasoista kuvallista näyttävyyttä löytyy *Kelley Jonesin* piirtämästä, *Malcolm Jones III:n* tussaamasta ja *Doug Moenchin* käsikirjoittamasta *Batman & Dracula*-albumista *Red Rain*. Jonesin mustanpuhuvilla varjoilla pelaaava lupsa piirrostyylin on tuttua mm. eräistä *Sandman*-jaksoista ja *Deadman*-minisarjasta. Juonellisestikin tuntuu jotenkin aivan oikealta ja luonnolliselta, että yön ritari tunnettu ihmislepakko joutuu vastakkain yön todellisen tappajalepakon, Draculan, kanssa. Näyttävine vampyyri- ja ruumisparvieneen *Red Rain* läheneekin enemmän perinteistä kauhusarjakuvaa kuin tyyppistä Batman-tavaraa. Ja vaikka juonen järjellisyys onkin väliin turhan ohueksi venytetty on albumi kiehtova, ja siinä Batmanin lepakkomaisuus saavuttaa loogisen lakipisteensä - seikka, jota yhdenkään Batman-fanin ei sovi jättää näkemättä.

Viiltäjä-Jackista ja *Draculasta* selvitettiin Batman saa vastaansa niin Predatorin kuin Judge Dreddinkin. Kolmiosaisessa *Batman versus Predator*-sarjassa saapuu



Bisley: Judgement on Gotham.

Gothamin roistojengejä teurastamaan erinäisistä elokuvista tuttu ulkoavaruuden heimoilainen. Ongeimalliseksi asia muuttuu siinä vaiheessa, kun edes Jim Gordon ja Batman eivät ole turvassa tätä saalistajalta - onneksi kuitenkin teknikka saapuu apuun. *Dave Gibbonsin* tarina on toimiva ja se hyödyntää kiitettävästi molempien hahmojen vahvimpia puolia, eli kamppailu pysyy koko ajan mielenkiintoisena. Lisäksi *Andy & Adam Kubert* osaavat piirtää sopivan synkkää jälkeä sekä todella pelottavan näköistä Predatoria. Koossa on siis hyvää toimintatavaraa, ja varma myyntivaltti, joskaan ei ehkä maailman merkittävintä taidoluomus.

Judgement on Gothamista, kuten kaikista muistakin *Simon Bisleyn* piirtämistä sarjakuvista, voisi tuolla sanakolmikkoa kuitenkin ehkä käyttää. Bisleyn uskomattoman kaunis, herkullinen ja liioitteleva maalaustyylillä on jostain josta päälle voi vain kuolata innoissaan - tämä on nähtävä, jotta siihen voi edes uskoal. Ja vaikkei *Judgement on Gotham* enää olekaan ihan Bisleyn parhaiden *Slaimien* tai *Mr. Monstern* voroista jälkeä, hakkaa hän ihastuttavan räkälisen kovan näköisillä henkilöihahmoillaan kaikki muut Batman ja Judge Dredd-artistit menneen tullen (ime visvaa *Brian Bolland!*). Tse tarinassa, josta vastaavat *Alan Grant* ja *John Wagner*, liikutaan niin nykypäivän Gothamissa kuin tulevaisuuden Mega-City ykköseensäkin. Ja ikäänkuin Batman ja Judge Dredd eivät omaisi hiukan erilaisia oikeuskäsityksiä ja tuntisi heti alusta pitäen toisiaan kohtaan suunnatonta vihaa, saavat he vastaansa myös *Judge Deathin* ja *Mean Machinen*. Jotta kuuluisuuksien luokkakokous olisi täydellinen astuu hemaiseva *Judge Andersson* häntäkin kuvioihin. Mono on tajuttoman hauskaa, väkivaltaista ja vauhdikasta, joten ei paremmasta väliä. Toivottavasti ainakin tämä saadaan suomeksi, maamme hyvin harvintuneesta Batman-tarjonnasta huolimatta.

Mikäli nämä julkaisut eivät riitä täyttämään hyvien erikoisBatmanien tarvetta kehoittaisin tutustumaan jo mainittuun *Legends of Dark Knight*-lehteen. Vaikkeivat kaikki sen jutuista oikeaan olette parasta mahdollista tavaraa, mahtuu joukkoon myös vahvoja neroleimauksia - kuten voi olettaakin lehdeiltä, jossa eri taiteelliset tiimit toteuttavat kolmesta viiteen numeroa pitkiä erillisjuttuja. Kehuvan maininnan ansaltsevat ainakin Grant Morrisonin ja *Klaus Jansonin Gothic* (no. 6-10), joka taikuuttakin mukaan sekoittavana on karmaisevin lukemani Batman-juttu, *Doug Moenchin* ja *Paul Gulacyn Prey* (11-15), jonka taide on onsiuokkaista, *Dennis O'Neilin* ja *Russell Braunin Venom* (16-20), jossa Batman sekoaa voimia kasvattaviin huumeiisiin (joskin tämä juttu lässähtää lupaavan alun jälkeen) sekä *Matt Wagnerin Fales* (28 - ?), jonka tyyli on utelaisuutta kiihottavan kaunis.

Ei kyllä laadukasta Batman-kamaa maailmasta löytyy, kunhan muistaa etsiä sitä normaalin Batman-jatkumoiden ulkopuolelta.

Toni Jerrman

SUOMEN SARJAKUVASEURAN HALLITUS VUODELLE 1992

PUHEENJOHTAJA:
Johanna Roju Rojola
Fleminginkatu 23 A 19
00500 Helsinki
p.k. 90-719 235

Toni Jerrman
Viljoilanjantie 4-6 D 103
00410 Helsinki
p.k. 90-563 4032

Kivi Larmola
Lintuvaarantie 35
02660 Espoo
p.k. 90 171 682

Ari Koskinen
Suonionkatu 6 C 64
00530 Helsinki
p.t. 90-645 564, 645 161
p.k. 90 701 2278

Ulla Lehtinen
Pallomäentie 10 D 15
00740 Helsinki
p.k. 90-368 250, 971-117 221

Jukka Murtosaari
Gumiljanpolku 1 D
00870 Helsinki
p.k. 90-698 2864

Pauli Ruonala
Jouppimäentienranta 4 A 21
02760 Espoo
p.t. 90-875 1177
fax 90-875 1133
p.k. 90-805 1302

Harri Röpötti
Talonpojantie 25 as 410
00710 Helsinki
p.k. 90-377 328

Mikko Lahti
Harjukatu 8 A 31
00500 Helsinki
p.t. 90-192 9524
p.k. 90-739 736

KIEUN PÄÄTOIMITTAJA JA
HUUTOKAUPPA-ASIAMIES
Jarmo Sihvola
Caloniukaankatu 2 C 64
00100 Helsinki
p.k. 90-492 486

